

LA VETILLADA.

SETMANARI POPULAR.

LO PODER TEMPORAL DEL PAPA.

Un dels temas mes contravertits en nostres dias, y sobre tot ab ocasió dels fets ocorreguts en Roma últimament; es sens dupte lo que 'ns serveix d' epígrafe; y com sia deber de tot bon fill defensar los drets de son pare, y además la tal qüestió es d' extrema importancia pera 'ls interessos de tots los fiels, jo 'm proposo exposarla de la manera mes clara y senzilla en lo present article.

Lo poder temporal del Papa no sols es convenient á son estat y al cárrech sant y autoritat divina que li confiá la Providencia, sino fins necessari pera l' exacte y fidel execució de sas funcions sagradas. Al conferir N. S. Jesucrist á S. Pere y á sos Successors los romans Pontífices, la facultat de regir y governar la Iglesia per ell fundada, li trameté juntament lo poder y autoritat que com á ver Fil' de Deu tenia sobre los potestats de la terra, á las quals certament no havia demanat ell permís pera predicar sa doctrina salvadora y fundar la Iglesia santa.

La Iglesia es una vera y perfecta societat quals membres están units y com identificants ab son Cap visible lo Romá Pontífice, lo qual deu tenir ab ells una constant y no interrumpuda comunicació, ja que de trencarse aqueixa podria resultarne una contínua perturbació, perquè 'ls fiels junt ab lo Papa forman un cos moral que com lo material viu de la unió y comunicació de las parts entre sí. Si 'l Papa no té donchs poder tempora' estará per lo mateix subjecte al príncep duenyo del territori hont se estableixi y visca, lo qual príncep podrà quan li aparega privar á Aquell de la comunicació ab sos fiels, lo que produhiria com ja hem dit fatals conseqüencias. Lo carácter diví que revesteix la divina missió del Pontificat li dona un sello d' inviolabilitat é inde-

pendencia que fa que 'ls Prínceps verament cristians miran sa autoritat completament superior á la seva, cedintli lo camp y buscant per sostenir á aqueixa lo apoyo y fermesa de sas saludables máximas y de sos inmutables preceptes.

Aixís ho compregué lo célebre emperador Constantí, lo qual despues d' algun temps de sa conversió cridá un dia al Papa llavors regnant hi li digué: «No poden dos autoritats habitar en un mateix lloch: Roma es ja de molt temps la Sede dels successors de S. Pere y al costat d' aqueixa no hi diu la dels Emperadors. Y se retirá al poble de Bisancio, hont edificá una ciutat que prengué després son nom, cedint la Roma als Pontífices, qui mes que 'ls Emperadors foren sempre mirats pe 'ls romans com á sos veraders duenyos. De aquí que 'ls pobles se acostumesen á mirar als Papas com á sos veraders Protectors, y la Historia s' ha encarregat de tramétrens com han sabut ells pagar la filial confiança de sos protegits, citantnos lo exemple d' Atila y Alarich Genserich capdills bárbaros prompts á saquejar y destruir la capital del mon á no ser la intervenció dels Papas Inocenci y Lleó lo Gran, salvant ab sa mediació la ciutat que 'ls mateixos Emperadors habian abandonat al furor y barbárie dels invasors. Aixís los Papas que havian fet de la Roma pagana una nova Roma, lliurantla de las cadenas que la envilian, tornant á la metrona son títol d' esposa que 'l paganisme havia transformat en vil sirventa del plaher, fent dels esclaus considerats com á *cosas*, veraders homes lliures com los demés y dignes de totas las consideracions socials; transfontmantla, en una paraula, é iluminantla ab los divinals fulgors del Cristianisme, perfeccionaban la obra comensada escudantla ab son valiment, de la profanació y ruina que la amenassaban.

Los Papas seguian mirats com á veraders Senyors de Roma. Sols faltaba que aquella seberania que 'ls pobles los presta-

han fos com si diguessen oficialment regonogada per la potestat secular; y aixó feren, com saben be tots los que hagin saludat los primers rudiments de Historia universal, los reys de Fransa Pipino y son fill Carlemany cedint al Papa una part de sas conquistas, y reconeixentlo per ells y per los seus successors, verdader Soberrá del territori senyalat. Ab aixó los expressats reys no feren altra cosa que sancionar ab sa reyal aprobació lo que 'ls fiels tenian com un verdader títol de justícia, ja que eran deudors al Pontificat de tants y senyalats beneficis, al mateix temps que lo miraban necessari pera completa independència d' aquell y per lo millor compliment de sa missió salvadora.

La Historia s' ha encarregat de tramétrems quant grans foren los beneficis que del poder temporal dels Papas reportá la societat; y las ciencias las lletras y las arts, en una paraula la moderna civilisació li son deutoras no sols de la conservació d' aquellas sinó també de son desarrollo y engrandiment.

En efecte: gracias als elements de que podian los Papas disposar per lo producte de sos bens temporals fomentaren en tots sos dominis y també fora d' ells la erecció de escolas hont poguessen instruirse los fills del poble, ja que ab la invasió dels bárbaros la instrucció d' aqueix havia quedat casi del tot anulada, conservantse las despallas del antich saber en los monastirs de religiosos, únichs monuments que á igual de las Iglesias respectaren los invasors, regoneguent en ells un cert aspecte imponent y religiós que no sabian explicarse y que no obstant 'ls prevenia en son favor. Gracias á la independència que ab son poder temporal gosaban los Papas, intervenian ab sa autoritat en los asuntos internacionals, contribuint á la pacificació de vários estats y á la concordia entre los Prínceps, alguns dels quals trobaren en los Estats del Papa un lloch segur contra sos enemichs.

La objecció que ab mes freqüència trauhen los hipócritas adversaris del poder temporal, es de que son poder es solsament espiritual, citant al efecte aquellas paraulas del Evangeli: *Regnum meum non est de hoc mundo*; ab las quals sembla han trobat la roca inmovible sobre que assentar lo edifici de sos arguments que tenen per insolubles. Aqueixos saben molt bé que si 'l poder y autoritat que té 'l Papa com á Cap visible de la Iglesia, son espirituals en son objecte y fi, son materials en sa manifestació y compliment, y que las lleys que ab aqueix motiu dictan los Pontí-

fices han d' estar acompanyadas dels medis per aixó necessaris que no 's concibeixen sens lo apoyo del poder temporal.

Roma fou lo centro hont los artistas de tot lo mon acudian segurs de trobarhi protecció y estímulo per sos treballs, notantse ben prompte una veritable transformació en las costums lliteratura y modo de ser de la nova societat, que al amparo de la Iglesia creixia ufanosa y rica de fé y de coneixements científichs y iliteraris al mateix temps que sentia un verdader gust per las bellas arts, despulladas per aquella del materialisme grosser y sensual que las havia imprés lo paganisme, reemplaçantlos ab la sublimitat y grandesa dels asuntos bíblichs y ab la dolça y tendra suavitat dels evangélichs. Aquella exuberancia, diguemho aixís, de vida, no podia menos de manifestarse de alguna manera, y llavors se axecaren aquellas grandiosas Catedrals hont los artistas vessaren tot l' enginy y forsa de sa inspiració cristiana com si volguessen estampar en aquellas immensas moles de pedra l' amor y entussiasme que sentian per la Religió de Jesucrist. Llavors també se edificaren aquells monastirs hont en mitx de la contemplació y l' estudi creixian aquells sabis que il-lustraren lo mon ab sas innumerables obras, aixís com aquellas Universitats hont los jóvens aprenian al mateix temps que las ciencias humanas, la ciencia per antonomásia, la sagrada Teologia, á fi de que preservessen sos enteniments del orgull y vana gloria que sens la fé aquellas inspiran.

Interminables nos fariam si volguessem resenyar tots los beneficis que ha reportat del Pontificat la societat entera com també de son poder temporal. Citarém no obstant un que ho mereix per la importancia que tingué relativament á las circunstancias en que 's verificá. Amenassada Europa per lo Turch y mentres nacions mes poderosas semblavan no cuydarse de defensarla, lo Papa Pio V contribuí á la derrota d' aquell en Lepanto, no sols ab sa influencia y oracions sino també ab una si be petita escuadra armada á sas expensas. Com han agrahit los moderns governants los beneficis del Pontificat, ho diuhen la criminal indiferencia ab que miraren la usurpació que un desgraciat Príncep feu dels Estats de la Iglesia, reduhint á son llegítim Duenyo poch menos que á la cautivitat. Si 'l Papa necessita del poder temporal ho diuhen ab desconsoladora eloqüencia las exaccions y atentats comesos contra la mateixa persona del immortal Pio IX, la profanació de sas venerandas

cendras, los meetings de un populatxo semi-salvatje que devant del Vaticá habitació de Lleó XIII amenassa sa vida y la destrucció, si possible fora, de la Iglesia católica y del Pontificat, fent poch menos que impossible en Roma la habitació del Succesor dels Inocencis III, Lleons III. Gregoris VII Sixtos V. y molts altres, als quals deu aquella sa conservació y engrandiment.

J. SIMON Y JUBANY.

LAS ESPOSALLAS GIRONINAS. (1)
(1637.)

I.

Com dos feras que 's brahonan
dintre 'l bosch afamejantas
per compartirse la presa
que tenen entre sas garras,
aixís se topan ferestes
á la lluyta Espanya y Fransa.
per disputarse la gloria
de ferse al mon sobiranas.
Perxó si l' una es potentia
mes forsuda vol ser l' altra,
si l' una á Salses assetja
l' altra cau sobre Leocata.
Com la roca empedernida
que vora 'l mar sa testa alsa,
may retuda y sempre altiva
repelint á las onadas,
forts se mostran á la lluyta
y ardots los soldats de Fransa.

Lo Virrey de Catalunya
refors novament demana,
y Girona, bressol d' héroes,
aplega ja sas maynadas
que ardots, al sol de la lluyta
miran sempre cara á cara.

(1) No será envá que pera il·lustrar al lector sobre lo fet que 's canta, extractem de l' obra de D. Celestí Pujol y Camps l' episodi á que 's refereix, ja que per ser inedit hasta poch ha, no estará al coneixement de tothom. Diu aixís:—«En aquel fatal y desesperado combate en que la compañía gerundense sostuvo tan bizarramente su puesto, peleando pica con pica por espacio de una hora, cayó mortalmente herido el alférez Felipe Garra. Impotente para salvar la bandera que la ciudad le habia confiado, el celo de su honra no supo consentir en que la fuera arrebatada de sus manos, mientras le quedara un soplo de su aliento. Sentíase morir, y con un postrer esfuerzo separó el lienzo del asta ciñendose-lo al cuerpo y envuelto en aquella tela, blasonada personificación de la patria, allí cobardamente le acabaron de matar»—*Gerona en la revolucion de 1640.*—2.ª edición—N. del A.

—Gironins, los de Girona,
la ciutat d' héroes y mártres,
la que ha romput las cadenas
que oprimian á la patria,
vuy es hora que mostrant
quin llamp te vostra mirada,
fit á fit heu d' esguardar
á mitj jorn lo sol de Fransa.
L' oriflama que en los murs
may retuda s' ha vist cáurer,
per l' alenada de gloria
tants y tants segles ventada,
vuy á durla os cal companys
sobre los murs de Leocata,
¡que may las mans estrangeras
de cap plech puguen tocarla!
¡que may borri sos colors
ab la sang que no ha alletada!
¡que siga avans que vensuda
del bon gironí mortalla!—
aixís la matrona altiva
á sos fills ardents parlava,
tremolant ab sa ma destra
la gironina oriflama,
quant altiu y seré 'l front
esten lo bras Felip Garra,
y empunyant la gloriosa
bandera que alli onejava
—¡á lluytar!, diu, l' estranger
may la vista profanada,
guardem de véureli avuy,
que pel bras que aqui ardit l' alsa
corre la sang gloriosa
que ha arrelat eixas murallas.
¡Al assetj, anem, minyons,
ab bandera desplegada!
alli hont ella 'ls plechs estengui
lo gironí hi trovi patria.—
y desfense en onas rojas
voleyava l' oriflama
mentres lo crit de ¡á lluytar!
de boca en boca passava.

II.

Galceran de Castellá
la companyia 'n comanda
y embesteix com un sol cos
la gegantina Leucata;
cada cor un feix de llamps,
cada llamp mil morts escampa,
y com donant forsa als pits
y alé al cor per la batalla,
la bandera gironina
tremola en brassos de 'n Garra,
signant al lo pal al Cel
y ab los plechs signant la patria;
ferro encés se clava als cors,

fers bramols aixordan l' ayre,
 l' enemich los ha acoblat
 y pica á pica se baten,
 s' abrahonan y 's fereixen
 com famolentas llopadas,
 y com mes la lluyta es fera
 mes tremola l' oriflama
 y 'l que á sos peus la defense
 mes certera branda l' arma.
 —Bella ensenya de mon cor,
 l' hi diu somriguent en Garra,
 de doble acer tinch lo pit,
 nervut mon bras may se cansa
 y en mas venas sento encar
 que vull ma sang catalana;
 dona vigor á mon cos
 que de mi no 't puguen tráurer
 per arrastrarte als carrers
 que sang estrangera embassa;
 vulgas que, aixis com avuy
 te pugue mirá enlayrada
 siguant ab ton roig domás
 las montanyas de ma patria.—
 Un ¡ay! que li fuig del cor
 sech l' hi estronca la paraula,
 se posa la ma en lo pit
 y la trau ab sang banyada
 —¡Ay de mi, diu, ay de mi!
 y ¡ay de tu! bandera amada,
 que sento sota tos plechs
 que ja las forsas me mancan
 ¿y han de veuret entre 'l murs
 ab las runas barrejada
 sofrint lo pes afrontós
 del trepitj de gent estranya?
 tant gloriosa y tant ardida
 y has de veuret ultrajada?
 ¿y perque, donchs y perque,
 Girona me t' ha confiada?
 ha! no, no; ¡jo áb tu y tu áb mi
 tenim que trobarhi patria:
 ¡sudari de mon consol,
 sigas ma mellor mortalla!
 ¡patria meva, dorm en pau,
 que no será profanada! —
 Digué l' héroe brollant foch
 en sas darreras miradas,
 y sentintse agonejant,
 gira 'ls ulls envers sa patria,
 tomba en terra l' estandart
 y del pal frissos l' arranca.
 se l' enrotlla, ferm al cos,
 rebentne eterna abrassada,
 y encarantse á sos companys
 que han lloat sas esposallas,
 —¡A reveurer!, diu: que al cel
 ja tots dos hi tenim patria.—

PERE DE PALOL,

LOS AMICHES.

II,

(QUADROS Á LA TINTA.)

Molts voldrian fer de la amistat un sacrifici contínuo, y son tan nímios y tan delicats en las suas exigencias, que tots los dias contrauen y trencan amistats: perque no hi ha home tan just en totas las cosas que pugua complaure en tot á caràcters tan susceptibles. Regularment aquests son los que mes solen queixarse de la inconstancia dels amichs. Perque avuy no 'ls heu saludat, perquè ahir no 'ls vareu visitar, perquè 'ls hi heu tirat una expressió desagradable, ó be perquè heu fet ó deixat de fer una maquinosa que no tenia altra importancia que 'l seu capritxo, ja teniu 'ls homes que amargament desenganyats de la constancia humana, tots butits y malcarats vos miran sempre mes de regull, y se 'n van als indiferents dihent de vosaltres mil pestas. Perqué 'ls homes, per mes que 'ns tinguém per alguna cosa, som tan lleugers, que no sabém surtir d' un extrém sense anamsen á parar al altre. Avans eram amichs, y fora ja 'ls llassos que 'ns unian, habem de ser encarnissats contraris.

La pedra de toch pera coneixer los graus d' una amistat es l' exigir d' ella cosas naturalment desagradables.

Pera anar á passeig, matar 'l rato jugant ó divertintse se troban facilment amichs per tot arreu, no heu pas de buscarlos. Mes quan se tracta de prestar serveys, ja es precís regularment que aneu á trobarlos á casa seva, y encara devegadas no hi son, ó estan malalts ó han anat á fer un viatge.

Per lo regular la amistat se funda en la confiança recíproca, y aixó fa que 'i que necessita d' un altre, com si l' avisés á desconfiar d' ell, no sol trobar gayres amichs. L' home naturalment es amant de la amistat, sino que tan per tan busca sempre la mes barata.

¿Com es qu' han renyit en Joseph y en Jaume? ¡Feya tan temps que 's veyan junts per tot! en los carrers, en los espectacles, en las tertulias sempre hi arribavan formant parell tan acostumat, que la gent al véuren venir un tot sol ja 's pensaba que no 'n compareixia d' ell mes que la meytat. Eran dos caras que si 'n véyau sortir la una d' un cantó, ja esperábau tot seguit que sortís l' altra. Si en Joseph se feya un traje en Jaume també se 'l feya, y si podia sé de la mateixa roba; si l' un se compraba mangala lentes guants ó boquilla, l' altre també s' habia de comprar bo-

quilla guants lentes y mangala, los dos anaban á la mateixa peluqueria, al mateix sastre, al mateix sabater, al mateix estanch, en fi, los dos feyan deyan y pensaban una mateixa cosa. Aquella armonia de tendencias, aquella avinensa en los costums. aquella uniformitat que guardaban en tots los seus actes, semblaban anunciar una amistat sempiterna: mireulos are, que cada hu va pel seu cantó, y si 's troban ab prou feynas se miran la cara, ¿Com s' ha obrat aquest cambi? ¿com s' han trencat aquells llassos? ¿Voleu saberho? En Pere va enmatllevar un duro á nan Jaume, y aquest va pensar com aquell personatge del «Tan per cent:» *que una cosa era la amistat y l' negoci era una altra cosa:* y va tenir mes por de perdre un duro que un amich. ¡Quantas amistats trobariau en aquest sigle de metall, que no resistirian á una proba de vint rals!

He conegut personas que s' han fet amigas de la casa, de tal manera, que 's constituheixen en testimonis perennes y com censors de la familia.

En Geroni es un amich molt campetxano, que no falta may á passar la vetlla á casa vostra. Al ivern á la vora del foch y al histiu á la fresca, sota 'ls frondosos fruyters de l' eixida, allí tenu en Geroni que no 's cansa may de contar quentos, cargolar cigarros, fer festas als nens y donar concells en tots los asuntos de la casa. Es vehí vostre, y com que está desabagat, á cada punt se us presenta sense avisar: s' entera de vostres negocis y secrets, 's fica per tot allí hont no 'l demanan, y ha de saber lo que menjeu, lo que gasteu, lo que heu comprat, venut, fet ó dit á casa y á fora de casa. Es una mosca enfadosa que no 'us la podeu treure de sobre, mes no li goséu fer mai papé, gracias á la amistat que us professa y aquella companyó que sempre es bo guardar en lo vehinatje. Moltas vegadas sortiriau ó aniriau á dormir mes aviat, pero aquest amich llagasta no acaba may la conversa, no goséu darli un desayre, y habéu de aguantar la porra fins que ell vulga. Quant sou fora, ell disposa de tot: reb los recados, dona instruccions al servey, y fins arriba á corretgir y manar als vostres fills. Si necesita res, com la franquesa l' excusa de demanarho, s' ho pren com aquell que ja hi te un dret inqüestionable.

Hi han amistats de paraulas y altres de sentiments. Las primeras son aquestas benevolensas superficiales que naixen, mes que de llengera simpatia, de las relaciones indispensables ab que 'ns enllassa la nostra posició. Tenen de bonich l' exterior, lo qual no dei-

xa de fer l' efecte per los que 's fixan en la apariencia de las cosas, com fan l' efecte en la escena los monuments que s' hi figuran, en que no sigan mes que de drap ó de cartró. La urbanitat y los formas de galanteria social en que 'ls homes hem convingut, supleixen moltas vegadas la falta de sinceritat en lo cor. Aquells que en lo tracte comú de la vida no 's volen fer cárrech de la flaqueza humana, y pretenen investigar en tot la verdadera realitat, no tenen may amichs, perquè en tots y troban tañas. Pera, fer ús dels objectes, no cal pas fer ús del microscopi.

Tothom sab, per exemple, que 'ls companys s' alaban al devant y se critican al darrera: es una lley encarnada en l' hábit de murmuració tan natural al home. ¿Hem de viurer per aixó com uns alarbs, ó escriurer deciamatorias elegias sobre la malicia humana en materia tan lleugera y tan cor ent? Feyna tindriam: hauriam de parar á la misantropia, y no es aixó per cert lo que 'ns ensenya l' Evangeli.

Allá en los temps de Solon, vivia en Atenas un home molt rich y molt generós; se deya Thimon. Tothom li era amich perquè á tothom donaba. La sua casa era com una gran fonda hont s' hi atipaba sempre l' que li donaba la gana, y no hi habia necessitat ni capritxo en lo poble que Thimon no procurés satisfacer ab la sua renda. 'L que li demanaba dinés li donaba una alegria: may deya que no á ningú. Tan y tan va donar y tanta avia feren d' explotarlo, haventse tingut que vendre las propietats y gastat en donatius tot lo producte, no tardá en adonarse de que habia quedat completament pobre. Llavoras digué: —no tinch que espantarme, jo he mantingut fins are á tanta gent, be podrán entre tots mantenirme á mi tot sol: acudiré als amichs, y 's tindrán per ditxosos de ferme tots 'ls favors que 'ls hi demani.—Y acudí als amichs, y com ja sabian que era pobre. succehia alló de no trobals' á casa, ó de no estar per rebre, ó passarlo de nobas, en una paraula: tots los amichs li giraren las espatllas. Fou tan violent lo desengany que sufrí en pobre Thimon, que abandoná com un locu la ciutat, y se 'n aná á viurer tot sol en una vall deserta. Allí s' hi construí una cabanya, hont s' hi enclongia com l' aucell en son niu, vivint dels fruyts naturals y las herbas dels boscos. Era tal l' odi que habia jurat á tots los homes, que si per atzart se 'n acostaba algun á son retiro l' empaytaba furiós á cops de pedres. En va lo poble d' Atenas, penedit de la ingratitut ab que habia tractat

á son benefactor, li enviá una comissió colmantlo de ofertas y nombrantlo pera regir los destinos de la pátria. En Thimon habia jurat odi etern á tots los homes, y 'ls retxassaba ab la rabia de una fera. Passaren anys, y quan ja 'ls atenien-ses habian olvidat al misántropo, se quedaren pasmats al véurel un dia compareixer al congrés dels arkontes y demanar la paraula per un be del poble: li fou concedida, y en Thimon digué lo següent: «ciudadans: heu de saber que junt á una cabanya tinch un hort, única possessió que m' ha quedat de mas hisendas. En aquest hort hi ha una figuera, ahont s' hi han vingut á penjar alguns homes cansats de la vida. Ara m' he adonat que la figuera 'm priva 'l sol, y vull arrancar-la. Per lo tan, dech manifestarvos que dono quince dias de temps á tots los ciudadans que vulgan servirsen pera penjarshi: passats aquets dias, no hi ha remey, 'm convé aterrar-la.» Y acabat de dir assó, se 'n torná á son retiro.

Deu nos libri de concebir tal quimera á la humanitat.

No 'ns enfadém contra 'ls homes, diu un filósop de bon seny, perquè son tan egoistas, tan amants dels seus interessos y gelosos dels altres, tan vans, tan variables. Es miseria de nostra naturalesa. Es enfadarse porque la pedra cau ó 'l fum s' enlayra. Pera víurer ab benevolensa nos hem de fer cárrech primer de las nostras flaque-sas, y soportarnos los uns als altres.

Torném donchs á lo que deyam. Es necessari fer un xich la vista grossa, y no volguernos adonar de la lleugeresa que regna en molts amistats que se 'ns presentan amables. Creyemho sempre aixís y no profundisém. Lo mon presenta cert carácter de comedia, y los papers de la amistat tenen las sebas entradas y surtidas, lo seu moment pera presentarse en escena. No vullám entrar en los bastidors, perquè la tramoya 'ns desilusionaria molt sovint.

Aquí tenen á D. Anton y la seva senyora. Van tots mudats y contents á fer una visita á una familia amiga. Mentres pujan la escala, aquesta familia s' está vestint y arretglant pera sortir á passeig. Trucan á la porta. Mentres la criada reb als dos visitants, las senyoras de la casa rondinan, y van dient mal humoradas:—Ves hont han anat á venir ara aquesta gent: sempre compareixen en horas intempestivas: si 'ls haguessem de menester no vindrian—y altrás comentarís per l' istil. Entren los amichs á la sala, y la escena cambia en un moment. Tot son festas y cumpliments, y las senyoras prenen 'l som-

brero de D. Anton, y li colocan 'l bastó, y 'l fan seure á nal sofá; y donya Ramona, (que es la senyora de D. Anton) no sab com fersho pera respondrer á aquella multitud de preguntas carinyosas que li fan sas amigas, demanantli per la salut dels nens, las nenas, los germans, 'ls cunyats y tota la parentela. Quan ja han agotat la conversa, se disposan á sortir, y encara 'ls hi diuhen:—¿y ja se 'n van, tan aviat? tan cars que son de veurers y las visitas tan curtas!—Quan ja son fora, las senyoras esclaman:—¡Ay que pesats! pensaba que may mes ne sortirian.—Y don Anton, baixant l' escala tot satisfet, diu á sa Ramona:—¡Ab quín carinyo 'ns reben sempre! y que amables!—'L bon home no hi pert gran cosa creyentho aixís.

Mestre Jan.

Barcelona 17 Novembre de 1881.

Sr. Director de LA VETLLADA.

Molt Sr. meu y amich. Ja pot pensar, Sr. Director, que fóra la mia voluntat no interrompre una correspondencia pera mi tau agradable, que 'm don bella ocasió de trasportar mon pensament á eixa ciutat volguda, que enclou pera mi los mes tendres afectes de la familia y 'ls recorts de tantas personas estimadas. Pero las mias ocupacions s' oposan molts vegadas á mon ardorós desitj, y no 'm permeten esplayarme tan de tingudament com jo voldria.

Lo dilluns de la setmana passada tingué lloch á las vuyt del vespre en lo Casa-Colegi de Advocats, la Sessió inaugural de la Academia de Jurisprudencia y Legislació de aquesta ciutat. Assistiren á tal acte académich comissions del Ajuntament, de la Diputació provincial, de la Audiencia, de la academia de Bonas Lletres, de la Academia de Sant Tomás, de la de Medicina, lo Degá de la Facultat de Dret y lo del Colegi de Advocats.

Lo Sr. Secretari de la Academia D. Francisco de P. Vergés y Mas, llegí una interessant ressenya dels treballs en que s' ocupá la Académia durant lo últim any, en qual ressenya se reivindica pera la tal Corporació, l' honor d' haber sigut la que interpretá lo pensament de la majoría dels jurisconsult catalans, manifestat després per lo Congrés. Se procedí seguidament á la adjudicació del premi al autor de la Memoria escrita sobre 'l tema senyalat, en lo programa d' enguany, y resultá ser de D. Xavier Tort y Martorell.

Lo Sr. President de la Academia D. Joan Bautista Oriol llegí un ben pensat Discurs, sobre l' origen y 'l desenrotllament del dret internacional públich, essent després molt felicitat de part de tots los concurrents, per la magistral manera ab que sapigué tractar un tema tan dificil com interessant.

La setmana passada se comensaren las obras pera l' enllás dels Ferrocarrils de Tarragona, Barcelona y Fransa, per los carrers de Aragó, Diagonal y Marina. Numerosas son las brigadas que treballan en aquesta obra, habent arribat actualment lo terraplé fins al edifici abandonat del carrer diagonal, y 'ls rails s' es-

tenen ja fins al punt de unió ab la via de Fransa, vora 'l pont dels àngels: se continuarán los treballs ab la major activitat (segons notícias fidedignes) á fi de que estigan enllassadas ja las dos líneas quant arribi la época de las fruytas primarencas, que de las provincias meridionals d' Espanya s' envian á Paris, evitanse de aquesta manera 'l transbordo que han de fer per dins la capital.

—
 Qui 's fes cárrech, per medi dels periódichs, del extraordinari moviment comercial, industrial y artístich que manté en una agitació contínua á nostra ciutat, se pensaria que aquí tots los homes s' ocupan exclusivament de la vida material. En efecte, la nova creació de Banchs y companyias de crédito, l' augment contínuo de vias de comunicació, l' establiment de novas y grans industrias, y sobre tot l' extraordinari luxu que presenta avuy Barcelona en sos numerosos espectacles, ja lirichs ja dramátichs donan d' ella l' idea d' una ciutat positivista, sibarítica, aferrada als interessos de la materia. Es cert que predomina desgraciadament aquest esperit sensual, pero es un gran consol pera tot bon católich, l' observar eom en mitj d' aquestas relaxadas costums, no deixa de mantenirse per gran part dels barcelonins, viu, sencér y valent l' esperit religiós. Al front de las societats profanas s' instituheixen associacions piadosas, al front de la especulació empresas caritativas, y contra la propaganda immoral y racionalista s' alsa també vigorosa la publicació de doctrinas católicas, la fundació d' escoles y ensenyansas solidament cristianas. Los bons fruyts que están donant aquí las molts associacions de pietat y beneficencia, y lo gran be que obran los bons católichs d' aquesta ciutat, ja en la propagació y esplendor del culto, ja en obras de veritable abnegació, son una proba preciosa de que no son la ostentació y las miras humanas las que mantenen la devota concurrencia á nostres temples, que es lo que preten y voldria la impietat, sinó que es precis confessar que en mitj de la perversió hi han encara molts ánimas salvadas del contagi, fermament fiels y adictes á nostra santa Iglesia. Y aquesta sana llevó que 's manté viva en los centros hont mes lo mal s' arrela, es la mes bella esperança de porvindre.

—
 S' está celebrant un solemne y devot octavari, que la Ilustre Confraria de la Minerva de Sant Miquel instalada en la Iglesia de la Mercé, junt ab la Reyat Congregació de la Vela del Santíssim Sagrament, ab unió d' alguns devots, dedican á Jesús Sagramentat en lo mes actual de Novembre. Lo diumenge últim, dia en que comensá aquest solemne octavari, hi hagué á las nou del matí exposició de sa Divina Magestat fins acabada la funció del vespre, continuant la exposició en los vuyt dias següents, en los quals se celebra la funció de las quaranta horas. A las deu la Comunitat cantá una solemne Missa, y á la tarde, després del Rosari, Trissaji y altres devots exercicis, se contaren per un magnífich coro acompanyat d' armonium escullidas pessas de música sacra, acabant la funció ab la solemne reserva. Los sermons continúan á cárrech del Il-lustre Sr. Canonge D. Lluís Pardó y Delgado.

—
 Los músichs de nostra ciutat se preparan pera celebrar dignament lo dia 22 la festa de la sua patrona Santa Cecilia. En Santa Maria del Mar, se farà la solemne funció indicada per lo difunt mestre Revnt. don Joseph Barba, Pbre, cantantse una gran missa á tres

coros y acompanyament d' orga y varios instruments, la qual es composició del citat mestre. En la iglesia de Ntra. Sra. de la Ajuda també hi celebrará la sua festa la nova Academia de música que han iniciat los Srs. D. Joaquim Duran y Bach, D. Emili Vilalta y D. Jaume Riera y Casanovas.

Se repeteix de V. afectíssim S. S. y amich.

F. C.

Crónica General.

—Divendres tingué lloch en la Iglesia de nostre Seminari un Ofici de Requiem que la Congregació de Seminaristas titolada de la «Inmaculada Concepció de Maria, S. Lluís Gonzaga y S. Tomás de Aquino, dedicá en sufragi del que fou son fundador y director lo Ilm. Dr. D. Pere Colomer (Q. E. P. D.) Foren los celebrants tres Srs. Professors. Hi assistiren tots los del Claustre del referit Seminari y los alumnos que frequentan aquell. La ceremonia fou senzilla é imponent, observantse ab exactitut las sagradas rúbricas. No podem menos de felicitar á la Congregació per aquest acte de gratitut al virtuós Prelat del qual tan bons recorts guarda 'l Seminari.

—Los Srs. Adjunts dels jochs florals de Barcelona, se reuniren lo dia 12 del present, ab l' objecte d' elegir als Srs Mantenedors que deuen formar part del Consistori d' enguany. Resultaren elegits los Srs. següents: D. Frederich Soler (Pitarra), D. Manel Angelon, D. Joseph Feliu y Codina, D. Joan Bautista Ferrer (Girona) D. Antoni Careta y D. Carlos Pirozzini; y com á suplents los Srs. D. Artur Gallart, D. Joseph M. Valls y Vicens, D. Artur Masriera y D. Sebastiá Farnés.

—Llegim en nostre apreciat colega *El Correo Catalan*.

«Está acordada y prompte 's verificará, la instalació de la Rda Comunitat religiosa de Pares Trapenses al famós Santuari de Nostra Senyora del Hort, situat vorá de Sant Llorens de Morunys, en lo Bisbat y partit judicial de Solsona, á qual efecte son propietari ha fet la oportuna concessió á dita Rda. Comunitat religiosa, ab escriptura autorizada en eixa capital per lo notari de la mateixa D. Domingo Corominas y Gili, pera que continúhi dit Santuari dedicat al culto, com després de adquirit, reedificat y arreglat, ho ha sigut. Aixó sens dubte contribuirá á que, continuant ab major esplendor lo culto de aquell histórich, hermós y concorregut Santuari, augmenti cada dia mes la antiga devoció que 'ls naturals del pais y estranys venen justament professant á la Santíssima Verge que baix lo titol de Nostra Senyora del Hort, se venera en lo mateix.

—Fa quatre setmanas que estém enviant lo número de cambi á *La Veu Sallentina*, y á pesar d' aixó tenim molta probabilitat de que lo colega

no reb LA VETLLADA, puix en lo diumenge passat rebérem al tal periódich ab alló de *se supplica el cambio*. Trasladém la súplica als Srs. Administradors de Correus, no sols en favor de *La Veu Sallentina* sinó també y molt particularment en be de nostres subscriptors, alguns dels quals reben nostre Setmanari no mes que d' en tan en tan: y per cert que no es culpa nostra.

Lo llorejat poeta D. Francisco Pelay Briz acaba de publicar un poema catalá en tretze cants titolat «*La Orientada*.»

Agrahím al distingit poeta lo regalo que 'ns ha fet de la sua obra.

—En lo número passat, al fer la ressenya del acte de distribució de premis que verificá la Societat Económica de Amichs del País, olvidárem involuntariament mencionar lo Discurs que llegí D. Manel Vinyas, Director accidental de la referida Societat.

—Está en projecte la construcció d' un magnífich temple monumental que pera 'l Santuari de Covadonga, farà construhir dintre poch l' Ilustríssim Bisbe de Oviedo. Celebrarém moltíssim se porti á cap una obra que recordi dignament los grandesas de la Religió y de la pátria.

—Lo Promotor fiscal de nostra ciutat senyór Lluç ha sigut traslladat al jutjat de Figueras, sustituhintlo en aqueix càrrech lo Sr. Mena.

—Dimecres passat arribá ha nostra capital lo Regiment de Vat-Rás, rellevant en la gnarnició d' aqueixa al de Sant Quintin que á passat á Figueras hont aquell estava.

ROMA.—S' están fent en Roma grans preparatius pera la Canonisació que tindrà lloch lo dia 8 del próxim Desembre, esperantse que vagin arribant los Bisbes invitats los quals, segons diuen, serán en número de mesde doscents. Sobre 'l vestibul de la Basílica Vaticana, s' ha disposat una sala capás pera quatre mil personas, y se 'n arretglan d' altres destinadas als Eminentíssims Cardenals, als Patriarcas, Arquebisbes y Bisbes que 's trobin llavors en Roma. Alguns s' aventuran á dir que Lleó XIII s' aprofitará d' aquestas circumstancias pera consultar als Prelats sobre la oportunitat de continuar los treballs del Concili Vaticá.

Tenim que deplorar la mort de tres Cardenals, en menos de un mes: tals son los Eminentíssims Moretti, Caterini y Gianelli. Ademés, lo Cardenal Panebianco se troba en un estat bastant grave y l' Cardenal Borromeo ha recaygut de tal manera que inspira serios cuydados.

Sa Santedat s' ha dignat conferir al Eminentíssim y Revn. Sr. Cardenal Llorens Nina lo càrrech de Prefecte de la Sagrada Congregació del Concili, que estava vacant densá de la mort del Cardenal Caterini.

Se creu que 'l dia 18 se celebrará Consistori pera preconisar als Bisbes de las Sedes vacants, y que en lo mateix se nombrará Patriarca de las indias, y 'ls Prelats que deuen restablir la jerarquia eclesiástica de la Bosnia. No hi ha res

cert sobre la creació de Cardenals. Actualment hi ha onse capelos Vacants. Personas que 's creuhen ben informadas, diuen que 'ls tres Cardenals reservats *in petto* son Mons. Ricci, Mons. Lasagui, y Mons Angelo Jacobini. També diuen que 's concedirá la púrpura cardenalicia als Arquebisbes de Colonia, Sevilla, Lavigerie y Algé.

—ESTATS UNITS.—Cada dia son objecte de mes beneplácit en aquesta República los religiosos que la Fransa ha expulsat barbarament de son territori. En la Luisiania y 'l Canadá, s' han consignat subvencions en los presupostos, á fi de suministrar als frares trapenses los recursos necessaris pera fundar un establiment agrícola y varias escolas en las riberas de Sant Llorens. Lo President dels cossos colegisladors doná grans mostrars de distinció al Pare Abat de la Comunitat, al qual obsequiaren tots los personantjes mes importants d' aquell país.

Butlletí religió

QUARANTA HORAS: passan demá á la Iglesia de las Beatas Las horas d' exposició serán: al matí de 8 á 11½ y á la tarde de las 4 á las 6. Demá diumege predicará en la Sta. iglesia Catedral lo Sr. Canonge Dr. D. Ricardo Daniel.

Los dias 26, 27 y 28 tindrà lloch en la Iglesia de N. Sr. del Carme un solemne triduo dedicat al glorios Patriarca S. Joseph. Tots los dias á las 11 se celebrará una misa y á la tarde á las 4 y ¾ se comenará la funció cantantse la corona del Saut. Predicará lo Sr. Canonge Dr. D. Lelestino Ribera.

Mercat de Girona del 19 de Novembre 1881.

BLAT blancal de la Selva de 20 á 22 pessetas quarta.— Blat fort d' Ampurdá de 18 á 21.—Mastall de 15 á 18.—Segol de 12 á 14.—Ordi, de 10 á 12.—Cibada de 8 á 8'50.—Besas de 11 á 12.—Blatdemoro, á 10.1 á 12.—Mill de 13 á 13'50.—Fajol de 11 á 11'50.—Fabas de 12 á 13.—Llegums de 11 á 12'50.—Fasols de 18 —Ciurons de 22 á 40.—Panis de 16 á 17'50.

VINS. AMPURDÁ. *Culera, Llansá, Espolla, Rabós, Garriguella y Vilajuiga*: negre de 50 á 58 pessetas carga. Garnatxas de 70 á 80; Rancis de 75 á 80. AMPURDÁ BAIX; *Viladesens, Camallera, Vilahur, Gahusas Garrigás y Vilopriu*; Negres de 34 á 46 pessetas carga; Garnatxas de 58 á 66; Rancis de 64 á 72.

OLI: mesura d' Ampurda, á 9'25 pesetas; item d' Ampurda baix á 10 pesetas mallal.

FARINA: 1.ª classe de 17'50 á 20 pessetas quintá. 2.ª classe de 14 á 17 3.ª classe de 9 á 14.

OUS á 5 rals dotzena.

BESTIAR: *Bous* de 1'50 á 1'75 pessetas carnicera *Xay*: del país á 2'50:

Los preus exposats son tot lliures de drets de portas.

Vins novells de la collerta passada á preus indeterminats.